

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผล ต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งมี วัตถุประสงค์เฉพาะคือ 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาคณะ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร 2) เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จำแนกตามตัวแปรเพศ ชั้นปี สาขาวิชา และผล การเรียน และ 3) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาคณะ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ทั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลกับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-5 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ใน 10 สาขาวิชาคือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา การศึกษาปฐมวัย การศึกษาตลอดชีวิต เทคโนโลยีการศึกษา จิตวิทยา การประถมศึกษา วิทยาศาสตร์การกีฬา และการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ จำนวน 400 คน ที่ได้มาโดย การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีลักษณะเป็นแบบมาตราประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ซึ่งผ่านการ ตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้ค่าระหว่าง .67 ถึง 1.00 และตรวจสอบค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับ เท่ากับ .958

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้สถิติทดสอบทีและการวิเคราะห์ความแปรปรวน ทางเดียว จากนั้นดำเนินการวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยใช้ลิสรล

สรุปผลการวิจัย

1. นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีคุณลักษณะการ เรียนรู้ด้วยการนำตนเองในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานเท่ากับ .36 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเปิดโอกาสสู่การเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูง ที่สุด (4.28) รองลงมาคือ ด้านความรักในการเรียนรู้ และด้านมโนคติแห่งตนด้านการเป็นผู้เรียนที่มี ประสิทธิภาพ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 และ 3.94 ตามลำดับ)

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในภาพรวม จำแนกตามตัวแปรเพศ ตัวแปรชั้นปี พบว่าไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อจำแนกตามตัวแปรสาขาวิชา และตัวแปรผลการเรียน (เกรดเฉลี่ยสะสม) พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. โมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 62.262 ที่องศาอิสระเท่ากับ 53 มีค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .077 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ .978 และค่าดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ .950 ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของส่วนที่เหลือ (RMR) มีค่าเท่ากับ .009

เมื่อพิจารณาค่าอิทธิพลในรูปคะแนนมาตรฐานของตัวแปรในโมเดลที่เป็นตัวแปรทำนาย คุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษา พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรง (direct effect) ต่อคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาสูงที่สุด ได้แก่ ปัจจัยด้านสถาบัน (INS) โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ .601 แสดงว่า ความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนและพฤติกรรมการสอนของผู้สอนเป็นสาเหตุให้นักศึกษามีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่สูง รองลงมาคือปัจจัยด้านครอบครัว (FAM) โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ .369 สำหรับปัจจัยส่วนบุคคล (PER) มีอิทธิพลทางตรงต่อคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ลักษณะของผู้เรียนมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยส่งผลในทิศทางบวก สอดคล้องกับ Rodney (2007) ที่กล่าวว่า การสร้างความรู้ และทักษะของผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นสิ่งสำคัญให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นสิ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถแก้ไขปัญหาด้วยตนเองได้ดี การเรียนรู้ด้วยตนเองจึงเป็นสิ่งที่ควรปลูกฝังให้ผู้เรียนเพื่อเป็นแรงขับเคลื่อนไปสู่การอยู่ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และ ณิชกัญหมื่นสา (2548) ที่กล่าวว่า เมื่อผู้เรียนเป็นผู้ยอมรับตนเอง มีการวางแผนที่เป็นระบบ มีแรงจูงใจในการเรียน สามารถประเมินผลตนเองได้ ลักษณะเปิดกว้างต่อประสบการณ์ มีการยืดหยุ่นในการเรียน และมีความเป็นตัวของตัวเอง จะทำให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสูง และ เสาวคนธ์ วงศ์ศุภชัยนิมิต (2546) กล่าวว่า ผู้เรียนต่างก็มุ่งหวังที่จะประสบความสำเร็จในการศึกษา จึงมีความตั้งใจและสนใจในการเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมาย จึงพร้อมที่จะเปิดรับการเรียนรู้ที่ตนเองเป็นผู้เลือก รวมถึงการวางแผนการเรียนซึ่งเกิดจากความสนใจ เป็นแรงจูงใจภายในทำให้ผู้เรียนเกิดความพอใจในการเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ได้ดีและมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ได้เลือก ซึ่งเป็นผลให้มีความรับผิดชอบในการเรียน มีความรักต่อการเรียนและเชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในภาพรวม จำแนกตามตัวแปรเพศ ตัวแปรชั้นปี พบว่าไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ เสาวคนธ์ วงศ์ศุภชัยนิมิต (2546) ที่กล่าวว่า ผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่เป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบตนเองได้ มีระเบียบกฎเกณฑ์ของตนเอง มีความสามารถในการควบคุมตนเอง อีกทั้งผู้เรียนทั้งเพศชายและเพศหญิงต่างก็มุ่งหวังที่จะประสบความสำเร็จในการศึกษา ดังนั้นจึงมีความตั้งใจและสนใจในการเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายเดียวกัน และ จินตนา ศิลปะรัตน์ (2545) ที่กล่าวว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพราะระบบการศึกษาในปัจจุบันเป็นสากล เพศไม่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ เพราะถึงแม้ว่าเพศจะแตกต่างกันแต่สภาพแวดล้อมระบบการศึกษาที่ให้ทุกคนมีอิสระในการเรียนที่เหมือนกัน ทำให้เพศไม่มีผลต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับ เสาวคนธ์ วงศ์ศุภชัยนิมิต (2546) ที่กล่าวว่า ผู้เรียนที่มุ่งหวังที่จะประสบความสำเร็จในการศึกษา มีความตั้งใจและสนใจในการเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายเดียวกัน ชั้นปีที่ศึกษามีช่วงอายุที่ไม่แตกต่างกันมากนัก ความคิดหรือการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ใกล้เคียงกัน มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน จึงไม่มีผลต่อความตั้งใจและความสนใจในการเรียนรู้ แต่เมื่อจำแนกตามตัวแปรสาขาวิชา และตัวแปรผลการเรียน (เกรดเฉลี่ยสะสม) พบว่า แตกต่างกัน สอดคล้องกับเสาวคนธ์ วงศ์ศุภชัยนิมิต (2546) กล่าวว่า นักศึกษาที่มีผลการเรียนระดับสูงและระดับปานกลาง มีลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสูงกว่านักศึกษาที่มีผลการเรียนระดับต่ำ เนื่องจากมีมโนคติของตนเองในด้านการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ มีความคิดริเริ่มและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้สูงกว่า และ Murray (2010) ที่กล่าวว่า ปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมีหลายด้านทั้งปัจจัยทางตรงและปัจจัยทางอ้อม ซึ่งแตกต่างกันไปตามสาขาวิชา ระดับการศึกษา และปัจจัยสนับสนุนภายนอกต่างๆ

3. ความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนและพฤติกรรมการสอนของผู้สอนเป็นสาเหตุให้นักศึกษามีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่สูง สอดคล้องกับ เสาวคนธ์ วงศ์ศุภชัยนิมิต (2546) กล่าวว่า ความสัมพันธ์กับเพื่อนมีบทบาทอย่างมากในการช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด ช่วยกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากเรียน เนื่องจากการศึกษาในหลักสูตร ผู้เรียนต้องใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ร่วมกับเพื่อน มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในการร่วมกันเรียนรู้ แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกันอยู่เสมอ และจินตนา ศิลปะรัตน์ (2545) กล่าวว่า ผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ฝึกกระบวนการคิดแก้ปัญหา ให้ผู้เรียนเกิดความคิดเชิงบูรณาการเชื่อมโยงความรู้ต่างๆ เข้าด้วยกันเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักการแสวงหาความรู้ความสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองจากผู้สอนเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุน ให้คำปรึกษาและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และณัชกัญ หมื่นสา (2548) ที่กล่าวว่า ลักษณะของผู้สอนที่มีการมีบรรยากาศในการเรียนที่ดี เป็นกันเอง มีกิจกรรมหลากหลาย และมีสื่อที่ใช้ใน

การเรียนการสอนอย่างเหมาะสม เพียงพอ ทำให้ผู้เรียนเกิดความตั้งใจเรียน ไม่เบื่อ ส่งผลทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยพบว่าตัวแปรความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนและพฤติกรรมการสอนของผู้สอน ซึ่งเป็นตัวแปรระดับสถาบันเป็นสาเหตุให้นักศึกษามีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่สูง ดังนั้น คณะศึกษาศาสตร์จึงควรสนับสนุนให้คณาจารย์และนักศึกษามีกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เพื่อให้นักศึกษามีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมากขึ้น
2. ผลการวิจัยพบว่าตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และเจตคติต่อวิชาชีพครู ซึ่งเป็นตัวแปรระดับตนเองของนักศึกษาเป็นสาเหตุให้นักศึกษามีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ดังนั้นจึงคณะศึกษาศาสตร์จึงควรมีการปลูกฝังให้นักศึกษามีเจตคติต่อวิชาชีพครูผ่านโครงการและกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้นักศึกษามีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่สูงขึ้นได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาโมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรเปรียบเทียบระหว่างนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์หลักสูตร 4 ปี และหลักสูตร 5 ปี
2. ควรมีการเพิ่มตัวแปรในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรในส่วนของปัจจัยตนเอง อาทิ เศรษฐฐานะ (รายได้ของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง เป็นต้น)